

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก***
**Public Participation in the Formulation of Local Development Plans of the Srichula
Subdistrict Administrative Organization, Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Province**

รัชนก ทนุวรรณ**

Ratchanok Thanuwan

6614832052@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลศรีจุฬาครอบคลุมทั้งด้านการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล แม้จะยังมีข้อจำกัดด้านเวลา งบประมาณ และการสื่อสาร แต่ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่น และแสดงออกถึงความร่วมมือ โดยเฉพาะในระดับชุมชนและเวทีประชาคม 2) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาเผชิญกับข้อจำกัดทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบงบประมาณ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่มุ่งเน้นความร่วมมือของทุกภาคส่วน 3) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เน้นการจัดประชุมในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม การประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง การให้ความรู้ที่เข้าใจง่ายเกี่ยวกับแผนและบทบาทของประชาชน รวมถึงการเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมได้

คำสำคัญ : องค์การบริหารส่วนตำบล ; การมีส่วนร่วมของประชาชน ; แผนพัฒนาท้องถิ่น

Keyword : Subdistrict Administrative Organization ; Public Participation ; Local Development Plans

บทนำ

นับตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา แนวคิดเรื่อง การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นได้รับความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจบริหารตนเองอย่างอิสระ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ และแนวคิดนี้ยังได้รับ

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

**นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การตอกย้ำอีกครั้งในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ซึ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน สะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการมอบอำนาจและความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการภายในพื้นที่ของตนเองอย่างชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่การกำหนดนโยบายและการบริหารงานส่วนใหญ่ถูกควบคุมโดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

การกระจายอำนาจนี้ไม่ได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อถ่ายโอนภารกิจและอำนาจการบริหารเท่านั้น แต่ยังมุ่งเน้นให้ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ในการรับผิดชอบและพัฒนาชุมชนของตนเอง เพื่อให้การบริหารจัดการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดการกระจายอำนาจจึงเป็นหลักการสำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจการปกครองในระบบประชาธิปไตยมากขึ้น จากแนวทางการกระจายอำนาจดังกล่าว การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ โดยมีกรอบกฎหมายรองรับ อาทิ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีระบบ โปร่งใส และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับต่าง ๆ รวมถึงต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน ไปจนถึงการติดตามและประเมินผล

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา จังหวัดนครนายก เป็นหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566–2570) โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สังคมคุณภาพ การบริหารจัดการที่ดี และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการจัดทำแผนยังคงพบปัญหาและอุปสรรคสำคัญด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในระดับที่ยังไม่เพียงพอ รวมถึงยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎระเบียบและกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ การขาดความเข้าใจและการตระหนักรู้เหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วม และไม่รู้ลึกถึงหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การร่วมคิดวางแผน ปฏิบัติ ติดตามและประเมินผล ด้วยเหตุนี้ แผนพัฒนาท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นจึงอาจไม่ได้มาจากปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เมื่อดำเนินการตามแผนพัฒนาแล้ว ไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ หรือไม่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1981, อ้างถึงใน เดช อุณหะจิริงรักษ์, 2568, หน้า 113-116) โดยแบ่งองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

3. เพื่อนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำนวน 8 ราย โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 ราย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา หมู่ที่ 12

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 10

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ประชาชน หมู่ที่ 2

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 ประชาชนหมู่ที่ 12

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 ประชาชนหมู่ที่ 8

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 ประชาชนหมู่ที่ 10

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กำหนดคำถามที่จะถามไว้ล่วงหน้าอย่างแน่นอนตายตัว เนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 51) และสัมภาษณ์ เป็นรายบุคคล ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้กำหนดวันสัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้ สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์ได้ขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกและบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ก่อนทุกครั้ง ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม 4 ด้าน ตามแนวคิดแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1981, อ้างถึงใน เดช อุณหะจิริงรักษ์, 2568, หน้า 113-116) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์ แต่ละคนก่อนนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาแยกแยะตามประเด็นคำถามหลัก แล้วนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันเพื่อสรุปผลการวิจัย โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ในปี พ.ศ. 2565 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566–2570 ซึ่งเป็นแผนระยะเวลา 5 ปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสม (องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา, 2565) ในการจัดทำแผนดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาได้ดำเนินการจัดประชาคมในระดับหมู่บ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง โดยมีประชาชนในเขตตำบลศรีจุฬาเข้าร่วมประชาคมตามในแต่ละหมู่บ้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

หมู่ที่	บ้าน	ประชากร (คน)	ผู้เข้าร่วมประชุม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1	บ้านศรีจุฬา	375	92	24.53
2	บ้านปากท่อ	589	152	30.10
3	บ้านบางหอย	589	88	14.94
4	บ้านคลองสอง	519	78	15.03
5	บ้านบางขอม	534	80	14.98
6	บ้านบางเฒ่า	510	77	15.10
7	บ้านบางเฒ่าใต้	538	81	15.06
8	บ้านกำแพงเคียร	440	44	10.00
9	บ้านคลองห้า	445	67	15.06
10	บ้านไผ่แถว	429	43	10.02
11	บ้านบางปรัง	461	69	14.97
12	บ้านบางเฒ่าเหนือ	493	148	30.02
รวม		5,838	1,019	17.45

จากข้อมูลประชากรของตำบลศรีจุฬา รวมทั้งสิ้น 5,838 คน และมีผู้เข้าร่วมประชามรวมจำนวน 1,019 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.45 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งหมู่บ้านที่มีสัดส่วนประชาชนเข้าร่วมประชามมากที่สุด ได้แก่ บ้านบางเฒ่าเหนือ หมู่ที่ 12 และบ้านปากท่อ หมู่ที่ 2 โดยมีสัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่าร้อยละ 30 ขณะที่หมู่บ้านที่มีสัดส่วนการเข้าร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ บ้านกำแพงเคียร หมู่ที่ 8 และบ้านไผ่แถว หมู่ที่ 10 โดยมีสัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมเพียงประมาณร้อยละ 10 เท่านั้น แม้จะมีการจัดประชามในทุกหมู่บ้านอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ แต่เมื่อพิจารณาจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดในตำบลศรีจุฬา พบว่า มีประชาชนเข้าร่วมประชามเฉลี่ยเพียงร้อยละ 17.45 ของประชากรรวมทั้งสิ้น 5,838 คน ตัวเลขนี้สะท้อนให้เห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการประชามระดับหมู่บ้านยังน้อย โดยเฉพาะในบางหมู่บ้านที่มีสัดส่วนผู้เข้าร่วมเพียงร้อยละ 10 ซึ่งถือว่ายังห่างไกลจากการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงที่ควรจะเกิดขึ้น ในส่วนของการรวบรวมข้อเสนอในเวทีประชามพบว่า โครงการที่ได้รับการเสนอและได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน อันเป็นความต้องการพื้นฐานของประชาชน

ในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตและอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตประจำวัน อาทิ โครงการซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก โครงการติดตั้งและขยายเขตระบบไฟฟ้า โครงการคลีนวารี (Clean Water) เพื่อปรับปรุงระบบน้ำสะอาด ลักษณะของโครงการที่เสนอส่วนใหญ่ สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งยังคงเป็นประเด็นหลักที่ชุมชนให้ความสำคัญ ทั้งในด้านการเดินทาง การบริโภคน้ำสะอาด และการเข้าถึงสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เพียงพอและทั่วถึง ในห้วงที่ผ่านมามีข้อเสนอให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาในการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเสนอปัญหา รวมถึงการสะท้อนความต้องการของตนเองในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างตรงจุด ซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงการวางแผนที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการดำเนินการตามขั้นตอนอย่างครบถ้วนแล้ว แต่ยังพบว่าประชาชนบางส่วนยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดประชาคมได้อย่างทั่วถึง ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมที่ควรจะต้องเกิดขึ้นในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม โดยผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก รูปแบบการมีส่วนร่วมสอดคล้องกับแนวคิดแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1981, อ้างถึงใน เดช อุณหะจิรังรักษ์, 2568, หน้า 113-116) ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถสะท้อนปัญหา เสนอความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการในพื้นที่ ประชาชนที่มีบทบาทในชุมชนให้ความสำคัญกับการเข้าถึงข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “เข้าประชาคมทุกครั้ง เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน แจ้งให้ผู้บริหารทราบ ช่วยประสานงานระหว่างชุมชนกับ อบต. เพื่อให้โครงการดำเนินไปอย่างราบรื่น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, 2568) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของประชาชนที่ไม่เพียงแต่เสนอความคิดเห็น แต่ยังช่วยขับเคลื่อนโครงการให้เป็นรูปธรรม ขณะเดียวกันยังมีประชาชนที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ แม้จะรู้ว่าบางโครงการอาจไม่ได้รับการตอบสนองทุกประการ ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “เข้าร่วมแค่ ได้ร่วมเสนอโครงการในแผนหลายโครงการ อย่างน้อยก็ได้เป็นหนึ่งในเสียงในการเสนอโครงการให้กับชุมชน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5, 2568) ซึ่งสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมในระดับปัจเจกโดยเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในเวทีสาธารณะ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อเข้าร่วมของประชาชนบางกลุ่ม จากคำสัมภาษณ์ว่า “เข้าร่วมบางครั้งเฉพาะช่วงที่ว่าง ไม่ตรงกับเวลาทำงาน ส่วนมากก็ไม่ได้ตามที่เสนอเท่าไร ก็เลยไม่ค่อยได้เข้าร่วมเท่าไร ใครไปฟังก็เหมือนๆ กัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8, 2568) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้านเวลา ความรู้สึกด้อยอำนาจในการตัดสินใจ และความไม่มั่นใจในผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นมีแนวโน้มที่ดี โดยเฉพาะในกลุ่มผู้นำและประชาชนที่ตระหนักถึงความสำคัญของเวทีประชาคม ประชาชนจำนวนมากมีทัศนคติในเชิงบวกและพร้อมเข้าร่วมเมื่อได้รับโอกาสและข้อมูลที่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเชิงโครงสร้าง เช่น ข้อจำกัดด้านเวลา การรับรู้ข่าวสาร และความไม่มั่นใจในผลของการเสนอ ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับบทบาท ความใกล้ชิดกับพื้นที่ และความรู้สึกเป็นเจ้าของของแต่ละบุคคล โดยประชาชนบางกลุ่มมีส่วนร่วม

ในลักษณะของการให้ข้อมูลเบื้องต้น ร่วมกิจกรรมในพื้นที่ สนับสนุนทรัพยากร และช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 (2568) ว่า “มีส่วนร่วมในการช่วยดูแลเขาออกมาทำโครงการต่าง ๆ ในหมู่บ้านของตัวเอง รู้พื้นที่ตรงไหนขาดหรือต้องการอะไร และให้ข้อมูลของพื้นที่ที่เป็นประโยชน์กับเจ้าหน้าที่” ขณะที่ประชาชนอีกคนให้ข้อมูลสนับสนุน ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 (2568) ว่า “เวลาเขามีโครงการ หรือมีงานอะไรก็ออกไปช่วยดูแล” สะท้อนถึงบทบาทของประชาชนในระดับพื้นที่ที่พร้อมร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับนโยบาย ผู้นำท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “พยายามขับเคลื่อนให้ทุกโครงการเดินหน้าได้จริง ไม่ใช่แค่เขียนไว้บนกระดาษ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 2568) ซึ่งแสดงถึงทัศนคติในการผลักดันให้แผนพัฒนาเกิดผลเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ขณะที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติก็แสดงบทบาทสำคัญในการรวบรวม วิเคราะห์ และกลั่นกรองข้อมูลจากประชาชน เพื่อจัดลำดับโครงการตามความสำคัญและข้อจำกัดของงบประมาณ อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนบางกลุ่มที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนพัฒนา เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลและการเข้าถึงกิจกรรมในชุมชน ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “ไม่ค่อยรู้เรื่องอะไรกับเขาหรอก เขาได้โครงการไหน จุดไหนของหมู่บ้านยังไม่รู้เลยด้วยความที่บ้านอยู่ลึก” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8, 2568) สอดคล้องกับข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “ไม่ได้มีส่วนร่วมเลยสักโครงการ บางทีกลับบ้านมาก็เจอเองว่าเขามาติดไฟจุดนี้แล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7, 2568) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่องว่างในการสื่อสารและการมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติของบางพื้นที่

โดยภาพรวม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความแตกต่างกันตามบทบาทสถานภาพ และระดับการรับรู้ของแต่ละบุคคล กลุ่มผู้นำและเจ้าหน้าที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแผนให้เกิดผล ส่วนประชาชนที่มีความใกล้ชิดและผูกพันกับชุมชนมักให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม การขาดข้อมูลข่าวสารหรือการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ประชาชนบางกลุ่มไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานในระดับพื้นที่เป็นไปอย่างมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา ส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่ดำเนินการในพื้นที่ โดยเฉพาะโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงถนน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง และระบบประปาหมู่บ้าน ซึ่งช่วยให้การดำเนินชีวิตมีความสะดวก ปลอดภัย และเอื้อต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในชุมชน โดยผลประโยชน์ที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นลักษณะผลประโยชน์ร่วม ที่ทุกครัวเรือนสามารถเข้าถึงได้ เช่นที่ ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “ประชาชนก็ได้ใช้ได้รับประโยชน์กันเกือบทุกหลังคาเรือน สิ่งพวกนี้มันใช้ร่วมกันอยู่แล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, 2568) อย่างไรก็ตาม แม้มีความพยายามในการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม แต่ยังคงพบว่ามีพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ที่ไม่มีการเสนอขอเสนอในเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ มักได้รับการพัฒนาอย่างล่าช้าหรือไม่ทั่วถึง ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “บางซอยที่อยู่ลึก ๆ อาจจะยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร รู้สึกว่า อบต. ไม่ค่อยสนใจพื้นที่ไกล ๆ อยากให้ดูแลทุกหมู่บ้านให้เท่า ๆ กัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8, 2568) และอีกหนึ่งอุปสรรคที่สำคัญคือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 (2568) ให้ข้อมูลว่า “การกระจายผลประโยชน์ พยายามทำให้เป็นธรรมและทั่วถึงมากที่สุด แต่ก็ต้องยอมรับว่ามีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ” ข้อเท็จจริงนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ซึ่งกล่าวว่า “ยังมีบางส่วนที่อาจได้รับประโยชน์ไม่เท่ากัน บางหมู่บ้านยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ทำให้ต้องจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, 2568) ข้อจำกัดเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อรูปธรรมของการพัฒนา แต่ยังมีผลทางจิตวิทยา

คือ ทำให้ประชาชนบางกลุ่มรู้สึกว่าได้ไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือถูกมองข้ามในกระบวนการพัฒนา ซึ่งอาจส่งผลต่อแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในระยะยาว

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความก้าวหน้าในหลายด้าน โดยเฉพาะในโครงการที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยตรง อย่างโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถใช้ร่วมกันในระดับชุมชน อย่างไรก็ตาม ยังมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงผลประโยชน์ระหว่างพื้นที่ที่มีการเสนอความต้องการอย่างต่อเนื่อง กับพื้นที่ที่ขาดการมีส่วนร่วมจากตัวแทนชุมชน ซึ่งข้อจำกัดด้านงบประมาณและระบบการจัดลำดับความสำคัญของโครงการยังเป็นอุปสรรคสำคัญ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการ ติดตามและประเมินผลโครงการ ที่ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยลักษณะของการมีส่วนร่วมครอบคลุมตั้งแต่การสังเกต การให้ข้อเสนอแนะ การแสดงความคิดเห็นในเวทีชุมชน และการแจ้งปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “ประเมินจากการใช้งานจริง และเสียงสะท้อนในหมู่บ้านเป็นหลัก” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5, 2568) ในระดับผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา ได้สะท้อนถึงการประเมินผลอ้างอิงจากตัวชี้วัดต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจของประชาชน ความคืบหน้าเทียบกับเป้าหมายในแผน และผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อชุมชน ทั้งนี้การรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนก็ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินประสิทธิภาพและความสำเร็จของโครงการ ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “พิจารณาความสำเร็จของโครงการผ่านการพูดคุยกับประชาชน และการสำรวจความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการสะท้อนปัญหาและความรู้สึกหลังโครงการจบลง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, 2568) ในระดับหมู่บ้าน ผู้นำมีบทบาทในการติดตามหน้างาน รับฟังเสียงสะท้อนของชาวบ้าน และเสนอข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาความสำเร็จของโครงการจากความพึงพอใจของประชาชน ความสะดวกในการใช้งาน และคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการปรับปรุง เช่น ถนน ไฟส่องสว่าง และระบบน้ำประปา ในขณะที่เดียวกันประชาชนมีการรับรู้ผลสำเร็จของโครงการ แต่ยังไม่มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะและประเมินผล เนื่องจากขาดเวทีหรือโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ การรับรู้ของประชาชนต่อความสำเร็จของโครงการ มักพิจารณาจากผลลัพธ์ที่ตนเองได้รับ มากกว่าการประเมินผลตามตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ของแผน เช่น หากตนได้รับถนนลาดยางหน้าบ้านก็จะมองว่าโครงการนั้นประสบความสำเร็จ แต่หากโครงการดำเนินในพื้นที่อื่น หรือไม่ตรงกับความต้องการของตนก็อาจมองว่าโครงการไม่มีประโยชน์หรือไม่ตอบโจทย์ความต้องการ ลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าการประเมินผลในมุมมองของประชาชนยังเน้นที่ผลประโยชน์ส่วนตัว หรือผลที่เห็นได้โดยตรงมากกว่าการประเมินในภาพรวมของชุมชน ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลเป้าหมาย ตัวชี้วัด หรือเกณฑ์การประเมินโครงการจากหน่วยงานในท้องถิ่นอย่างชัดเจน

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ได้แก่

1) ข้อจำกัดด้านเวลาและการเข้าร่วมประชุมของประชาชน หลายกลุ่มประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมได้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ หรือเวลาจัดประชุมไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “ประชาชนหลายคนมีเวลาจำกัด ไม่สะดวกเข้าร่วมประชุม คนที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ประจำ ข้อมูลและการสื่อสารยังไม่ทั่วถึง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7, 2568) การจัดประชุมส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในวันทำงาน หรือช่วงเวลาที่ประชาชนไม่สะดวก ส่งผลให้เสียงสะท้อนจากชุมชนไม่ครบถ้วน และไม่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ครบทุกกลุ่ม

2) ความรู้และความเข้าใจในกระบวนการวางแผนของประชาชนยังมีจำกัด ประชาชนจำนวนหนึ่งยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการเสนอความคิดเห็นกับการได้รับผลประโยชน์ในอนาคต รวมทั้งไม่มั่นใจในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “บางทีเขาคิดว่าไม่ใช่เรื่องของเขา หรือเขาไม่เห็นผลทันตาเลยไม่ค่อยให้ความสำคัญ ความคิดเห็นเขาไม่ได้รับฟังจริง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4, 2568) บางหมู่บ้านมีความรู้สึกว่ามีผลต่อชีวิตประจำวัน จึงไม่ให้ความสำคัญ ส่งผลให้ไม่เข้ามีส่วนร่วมในการประชุม และการเสนอปัญหาขาดความชัดเจนหรือไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของพื้นที่

3) ข้อจำกัดด้านการประสานงานและการสื่อสาร การสื่อสารระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับหมู่บ้านยังไม่ทั่วถึงทุกกลุ่ม โดยเฉพาะในหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกล หรือกลุ่มประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ประจำ ทำให้การแจ้งข่าวสาร การกระจายข้อมูล หรือการเชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ครอบคลุม ส่งผลให้บางกลุ่มตกหล่นจากกระบวนการจัดทำแผน

4) ข้อจำกัดด้านงบประมาณ งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของทุกหมู่บ้านหรือกลุ่มประชาชนได้อย่างทั่วถึง ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “งบประมาณจำกัด ทำให้ต้องตัดบางโครงการออกหรือทำได้ไม่ครบตามแผน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3, 2568) ส่งผลให้โครงการบางส่วนถูกตัดออก หรือไม่สามารรถดำเนินการได้ครบถ้วนตามแผนที่กำหนดไว้ และบางหมู่บ้านรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจัดสรรโครงการ

5) ความหลากหลายของความคิดเห็นและความต้องการ ความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันออกไป และบางครั้งขัดแย้งกันทำให้การจัดลำดับความสำคัญของโครงการเป็นไปได้ยาก ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “บางครั้งก็มีความเห็นที่หลากหลาย ทำให้ยากต่อการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1, 2568) เจ้าหน้าที่จึงต้องใช้ดุลยพินิจและจัดลำดับตามความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งอาจทำให้บางกลุ่มรู้สึกว่าความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเท่าเทียม

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาฯยังเผชิญกับข้อจำกัดทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบงบประมาณ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่มุ่งเน้นความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

สำหรับข้อเสนอแนะทางในการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาฯ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก มีข้อเสนอแนะที่หลากหลายในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยสามารถสรุปแนวทางสำคัญได้ดังนี้

1) การกำหนดเวลาและสถานที่ประชุมที่เหมาะสมและเข้าถึงง่าย ดังข้อความจากการสัมภาษณ์ที่ว่า “ควรจัดประชุมในเวลาที่เหมาะสมสำหรับคนทำงาน เช่น เย็นหลังเลิกงานหรือวันหยุด” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7, 2568) โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เสนอว่าควรจัดในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น หลังเลิกงาน วันหยุดราชการ หรือช่วงเย็น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมได้สะดวกมากขึ้น รวมถึงการเลือกสถานที่ประชุมที่ตั้งอยู่ใกล้ชุมชนหรือสามารถเดินทางสะดวก เพื่อไม่ใช่อุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

2) การประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวล่วงหน้าอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง ข้อเสนอส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ได้แก่ เสียงตามสาย โซเชียลมีเดีย บ้ายประกาศ และการแจ้งโดยตรงผ่านผู้นำชุมชน เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกำหนดการประชุมหรือเวทีรับฟังความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึงและทันเวลา

3) การให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนา ประชาชนเสนอว่าควรมีการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการจัดทำแผนพัฒนา และอธิบายถึงความสำคัญของแผนและกระบวนการมีส่วนร่วม โดยเนื้อหาควรสื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น

4) การเปิดช่องทางแสดงความคิดเห็นนอกเหนือจากการประชุมแบบพบหน้า มีการเสนอให้เปิดช่องทางเพิ่มเติม เช่น การตอบแบบสอบถามออนไลน์ หรือช่องทางรับความคิดเห็นผ่านผู้แทนหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ยังสามารถเสนอความคิดเห็นได้อย่างสะดวก

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่า หากมีการจัดการด้านเวลา สถานที่ การประชาสัมพันธ์ และรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทอย่างแท้จริง จะช่วยส่งเสริมให้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครบคลุม และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชนในทุกมิติ

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา ในกระบวนการมีส่วนร่วมยังประสบกับข้อจำกัดหลายประการ ทั้งในด้านการรับรู้ ความเข้าใจ เวลา สถานที่ และทรัพยากร ทำให้การมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของประชาชนยังไม่เต็มประสิทธิภาพ การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้จะเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการวิจัยกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1981, อ้างถึงใน เดช อุณหะจิริงรักษ์, 2568, หน้า 113-116) เพื่อชี้ให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงแนวโน้มในการพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในอนาคต ซึ่งแบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน

ประชาชนมีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเป็นบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความตื่นตัวหรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้นำชุมชน และยังพบว่า ประชาชนบางส่วนไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมประชาคม ซึ่งเป็นเวทีหลักในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกับทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น การไม่เข้าร่วมของประชาชนกลุ่มนี้สะท้อนถึงข้อจำกัดสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ โดยอาจเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ ประชาชนจำนวนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างแผนกับคุณภาพชีวิตของตนเอง จึงรู้สึกที่ไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมการประชุมในช่วงเวลาหรือในวันที่ไม่สะดวกอาจไม่เอื้อต่อประชาชนที่มีภาระงาน หรือทำงานนอกพื้นที่ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ มีประชาชนบางส่วนรู้สึกว่ามีแม้เข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็น แต่ความคิดเห็นของตนไม่ได้รับการพิจารณาหรือไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น จึงหมดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมในครั้งต่อไป ในบางชุมชนประชาชนยังมองว่าเรื่องของการพัฒนาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารไม่ใช่บทบาทของประชาชน จึงไม่รู้สึกที่ตนเองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬามีลักษณะไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือ มีประชาชนบางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของท้องถิ่น เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตประจำวัน ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ

โครงการ และมีความกระตือรือร้นในการร่วมมือ เช่น การช่วยแรงงานพัฒนาหมู่บ้าน การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม และการดำเนินงานตามโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลริเริ่ม ขณะที่อีกส่วนหนึ่งไม่เข้าร่วมหรือเข้าร่วมเฉพาะบางโครงการเท่านั้น ซึ่งสาเหตุที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติที่ไม่ต่อเนื่อง อาจมีข้อจำกัด โดยประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป ซึ่งเป็นงานที่มีลักษณะไม่แน่นอน ทำให้ไม่สามารถจัดสรรเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนได้ โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดในช่วงเวลาราชการหรือช่วงที่ตรงกับฤดูเพาะปลูก ประชาชนบางคนมองว่าการเข้าร่วมปฏิบัติงานของชุมชนไม่มีสิ่งจูงใจหรือผลตอบแทนที่ชัดเจน เช่น ไม่มีเบี้ยประชุม ไม่มีอาหารกลางวัน หรือไม่ได้รับการรับรองในรูปแบบใดเลย ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม ก็ไม่มีผลอะไร ซึ่งส่งผลให้ความกระตือรือร้นลดลง ประชาชนบางคนสะท้อนว่าเคยเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการในอดีต แต่โครงการกลับไม่มีความต่อเนื่องไม่เกิดผลจริง หรือมีปัญหาในการบริหารจัดการ เช่น ขาดงบประมาณ ไม่มีการติดตามผล หรือผู้ได้ประโยชน์จำกัดอยู่เพียงบางกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในอนาคต ประชาชนที่ไม่เข้าร่วมมักให้เหตุผลว่าไม่ได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนมาก่อน เมื่อโครงการดำเนินมาถึงขั้นปฏิบัติ จึงรู้สึกว่าโครงการไม่ได้ตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง หรือรู้สึกว่าเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าที่จะเป็นของหมู่บ้าน ในบางพื้นที่พบว่าประชาชนไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมอย่างชัดเจนหรือทั่วถึง เช่น ไม่ทราบวัน เวลา สถานที่ หรือประเภทของกิจกรรม ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้ทันเวลา หรือเข้าใจว่าไม่จำเป็นต้องเข้าร่วม

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการเพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และคาดหวังว่าจะได้รับผลประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรมที่ได้สะท้อนความต้องการนั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติและดำเนินการจริงกลับพบว่า ประชาชนบางส่วนไม่ได้รับผลประโยชน์หรือไม่ได้รับตามที่เคยเสนอไว้ ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในรอบถัดไป สาเหตุที่ประชาชนไม่ได้รับผลประโยชน์ครบถ้วน มีประเด็น ดังนี้ งบประมาณไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นชี้แจงว่า ความต้องการของประชาชนมีหลากหลายและเกินงบประมาณประจำปีที่มีอยู่ ทำให้ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งบางความต้องการอาจต้องเลื่อนไปในแผนปีถัดไป หรืออาจไม่ได้รับการดำเนินการเลย การพิจารณาแผนในระดับองค์กรรวม แม้ประชาชนจะเสนอความต้องการระดับหมู่บ้าน แต่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องพิจารณาในภาพรวมของตำบล ซึ่งอาจทำให้ความต้องการบางเรื่องถูกตัดออกเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลัก หรือเน้นเฉพาะโครงการที่ตอบโจทย์คนหมู่มาก ประชาชนบางส่วนเข้าใจว่าการเสนอความต้องการในการประชุมจะนำไปสู่การดำเนินงานทันที ขณะที่หน่วยงานมีขั้นตอนการพิจารณาและจัดลำดับ ซึ่งหากไม่มีการอธิบายให้ประชาชนเข้าใจ อาจก่อให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ได้รับผลประโยชน์ เมื่อมีความคลาดเคลื่อนระหว่างความต้องการกับผลลัพธ์ และขาดการชี้แจงอย่างชัดเจน อาจทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจต่อกระบวนการวางแผน เช่น คิดว่าเลือกปฏิบัติ

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬายังมีน้อย โดยประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้หรือความเข้าใจในหลักการและวิธีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ จึงมักใช้เกณฑ์ตามประสบการณ์ส่วนตัวหรือการสังเกตด้วยตาเปล่าใน

การตัดสินใจว่าโครงการนั้นดีหรือไม่ดี การรับรู้ของประชาชนต่อความสำเร็จของโครงการ มักพิจารณาจากผลลัพธ์ที่ตนเองได้รับมากกว่าการประเมินผลตามตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ของแผน เช่น หากตนได้รับการซ่อมแซมถนนหน้าบ้าน ก็จะมองว่าโครงการนั้นประสบความสำเร็จ แต่หากโครงการดำเนินในพื้นที่อื่น หรือไม่ตรงกับความต้องการของตน ก็อาจมองว่าโครงการไม่มีประโยชน์ หรือไม่ตอบโจทย์ ลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าการประเมินผลในมุมมองของประชาชนยังเน้นที่ผลประโยชน์ส่วนตนหรือผลที่เห็นได้โดยตรง มากกว่าการประเมินในภาพรวมของชุมชน ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลเป้าหมาย ตัวชี้วัด หรือเกณฑ์การประเมินโครงการจากหน่วยงานในท้องถิ่นอย่างชัดเจน จึงไม่สามารถใช้เกณฑ์ตามหลักวิชาการได้ สาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพในการประเมินผล ได้แก่ ประชาชนไม่ได้รับการอบรมหรือชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลโครงการ เช่น การพิจารณาตามตัวชี้วัด ผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่า หรือความยั่งยืนของโครงการ จึงใช้วิธีประเมินแบบง่าย เช่น การดูด้วยตาเปล่า หรือวัดผลจากความพึงพอใจเฉพาะบุคคล เมื่อประชาชนไม่ได้มีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายหรือแผนงานแต่แรก ก็ย่อมไม่ทราบว่าควรใช้หลักเกณฑ์ใดในการประเมินผล และไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของแผน จึงไม่มีแรงจูงใจที่จะประเมินผลอย่างรอบด้าน

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา ประสบกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งส่งผลต่อความครบถ้วน ความต่อเนื่อง และประสิทธิภาพของกระบวนการจัดทำแผน มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

1) ข้อจำกัดด้านความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชน โดยประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มไม่เข้าร่วมประชุม หรือแม้จะเข้าร่วมก็ไม่แสดงความเห็นอย่างเต็มที่ นำไปสู่ข้อมูลความต้องการที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน ทำให้แผนพัฒนาอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของพื้นที่

2) ข้อจำกัดด้านเวลาและความสะดวกในการเข้าร่วมประชุม พบว่า ช่วงเวลาที่จัดประชุมไม่เอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีภาระงานประจำ เกษตรกร หรือผู้ที่อยู่ห่างไกล ทำให้การมีส่วนร่วมมีข้อจำกัด สะท้อนถึงปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงในขั้นตอนการกำหนดตารางการจัดประชุมประชาคมให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน

3) ข้อจำกัดด้านงบประมาณ งบประมาณที่มีจำกัดทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ทั้งหมด การมีงบประมาณจำกัดยังส่งผลให้ต้อง ตัดบางโครงการออกหรือดำเนินการได้ไม่ครบถ้วนตามเป้าหมาย ทำให้ประชาชนบางกลุ่มรู้สึกว่าไม่ได้รับประโยชน์จากแผน

4) ข้อจำกัดด้านการสื่อสารและประสานงาน การสื่อสารระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับชุมชนที่ไม่ทั่วถึง ทำให้บางกลุ่มประชาชนขาดข้อมูลที่จำเป็นต่อการเข้าร่วมการประชุมประชาคม และไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงบางครั้ง ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผนไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ ทำให้แผนไม่สามารถตอบโจทย์ปัญหาที่แท้จริงได้

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของประชาชน การจัดการเวลาและกำหนดการประชุมที่ไม่เหมาะสม ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ปัญหาการสื่อสาร และข้อจำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้ส่งผลให้แผนพัฒนาอาจไม่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และลดทอนประสิทธิภาพของการพัฒนาท้องถิ่นในระยะยาว

แนวทางสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและทั่วถึง หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การสื่อสารข้อมูลล่วงหน้าอย่างทั่วถึงและเข้าใจง่าย โดยควรใช้สื่อหลากหลาย เช่น เสียงตามสาย โซเชียลมีเดีย บ้ายประกาศ และการบอกกล่าวจากผู้นำชุมชน เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับข้อมูลครบถ้วน
2. การกำหนดเวลาและสถานที่ประชุมให้เหมาะสม การเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมกับชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นอีกแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมได้มากขึ้น เช่น ช่วงเย็นหลังเลิกงาน หรือ วันหยุด และควรจัดในสถานที่ที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย
3. การให้ความรู้และข้อมูลที่เข้าใจง่าย ประชาชนจำนวนมากยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการจัดทำแผนพัฒนา ดังนั้นการให้ความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย จึงเป็นแนวทางที่ช่วยสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ประชาชนกล้าแสดงความคิดเห็น
4. การเปิดพื้นที่และรูปแบบที่หลากหลายในการมีส่วนร่วมการสร้างเวทีให้ประชาชนสามารถแสดงออกทางความคิดเห็นได้อย่างเปิดกว้าง เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย หรือเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มได้พูด รวมถึงการใช้ช่องทางออนไลน์หรือแบบสอบถามสำหรับผู้ที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้ ถือเป็นแนวทางที่ช่วยขยายโอกาสการมีส่วนร่วมอย่างครอบคลุม
5. การสร้างแรงจูงใจและบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การประชุมควรมีลักษณะเชิงกระตุ้นให้ประชาชนสนใจและอยากมีส่วนร่วม โดยการจัดบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการมากเกินไป มีการรับฟังความคิดเห็นอย่างจริงจัง รวมถึงการสร้างแรงจูงใจ เช่น การแจกคู่มือความรู้ หรือเปิดเวทีให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นของตนมีค่า

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดเวลาที่เหมาะสม การให้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย การสร้างเวทีที่เปิดกว้าง และการสร้างแรงจูงใจเชิงบวกเพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจ และความไว้วางใจของประชาชน อันนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่แท้จริงและยั่งยืนในการพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะผลการวิจัย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬาควรจัดประชุมประชาคมในเวลาที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของประชาชน เช่น หลังเลิกงานหรือวันหยุดราชการ พร้อมทั้งเลือกสถานที่ประชุมที่เดินทางสะดวก เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าร่วมได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เยาวชน และกลุ่มที่อยู่ห่างไกล
2. เจ้าหน้าที่ผู้รวบรวมข้อมูลจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นในรูปแบบที่เข้าใจง่าย พร้อมเผยแพร่ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เสียงตามสาย โซเชียลมีเดีย หรือผ่านผู้นำชุมชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และกระตุ้นให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วม

3. ผู้นำชุมชนควรทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการรวบรวมความคิดเห็นของชาวบ้านอย่างทั่วถึง และส่งต่อไปยังองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนกล้าเสนอปัญหาและความต้องการของตนในการประชุมหรือเวทีต่าง ๆ โดยใช้วิธีการพูดคุยในกลุ่มย่อยหรือเวทีที่ไม่เป็นทางการ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาว่าเครื่องมือ เช่น Line OpenChat, Facebook, หรือแอปพลิเคชันราชการ มีส่วนช่วยให้ประชาชนเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นและติดตามแผนพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

2. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนเช่น ความรู้ ทัศนคติ แรงจูงใจ หรือบทบาทของผู้นำชุมชน เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างตรงจุดในระดับเชิงพฤติกรรม

3. ควรศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อคุณภาพของแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะในมิติของการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2561). ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร : ผู้แต่ง.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร :

บริษัทพิชเนตส์ พรินติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.

เดช อุณหะจิรังรักษ์ (2568). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิชาวินิจฉัยนโยบายและ

การจัดการสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการ

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 (2550, มิถุนายน 8) ราชกิจจานุเบกษา, 124(2ก),1-3

วิโรจน์ ก่อสกุล (2567). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิชาวินิจฉัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

วิชชุกร นาครน. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระนครศรีอยุธยา.

สถาบันพระปกเกล้า (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2568,

จาก <https://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>

สมโชค คงแป้น (2556). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลหนองตาด อำเภอมือง จังหวัดตรัง. การศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญารัฐ

ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อรทัย กักผล (2552). คู่คิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 1).

กรุงเทพมหานคร : ส เจริญ การพิมพ์.

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา (2565). แผนพัฒนาท้องถิ่น (2566-2570) องค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา
อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก. นครนายก : ม.ป.ท.

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1. (2568). ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2. (2568). ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีจุฬา หมู่ที่ 12.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3. (2568). ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4. (2568). ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 10.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5. (2568). ประชาชนหมู่ที่ 2.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6. (2568). ประชาชนหมู่ที่ 12.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7. (2568). ประชาชนหมู่ที่ 8.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8. (2568). ประชาชนหมู่ที่ 10.

สัมภาษณ์. มิถุนายน, วันที่ 29.